

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Vizitațiune canonică

Tradiționala însufletire a poporului nostru pentru acte de pietate creștinească, și legătura iubirii dintre popor și ierarhia noastră națională sunt și rămân pururia dovezi văzute și garanța sigură pentru înaintarea noastră în spirit creștinesc.

Inregistrăm astăzi o nouă și frumoasă dovadă de acest spirit din incidentul vizitațiunii canonice din țara Făgărașului și sfințirea bisericii din Voila din partea I. P. S. Sale Metropolitului nostru Nicolae.

Bucuria cu care poporul a întâmpinat pe păstorul său sufletească — nu se poate descrie. A fost o sinceră manifestațiune de adevărată iubire a fiilor față de părinte.

În cele următoare vom da un scurt raport despre pogorârea părintelui în mijlocul fiilor săi sufletești, despre care se va vorbi încă multă vreme în țara Oltului, și va fi povestită din generațiune în generațiune.

I. P. S. Sa a plecat din Sibiu în 5 Noemvrie nou la orele 8 a. m. cu trenul însoțit de d-nii L. Triteanu, Dr. G. Proca, Dr. V. Stan și Ilie Beleuță.

Deși știrea despre vizitațiunea canonică a venit la cunoștința credincioșilor noștri pe unde avea să treacă abia în ultimul moment — ea s'a lăsat ca fulgerul: cler și popor în haine de sărbătoare a ieșit spre întâmpinarea înaltului prelat, spre a asculta cuvântul lui și a se împărtăși de binecuvântarea sa arhierescă.

La gara din Avrig.

I. P. S. Sa a fost întâmpinat de elevii școlii și credincioșii de aci în frunte cu preoțimea și antistia comunală. La sosire e întâmpinat cu strigăte de Să trăiască! iar protopresbiterul I. Căndea îi adresează următoarele:

Inaltpreasfințite Dle Arhiepiscop și Metropolit! Preaîndurate Părinte!

Înțelegând că astăzi veți atinge comuna Avrig în călătoria oficială în cercul Făgărașului ni-am ținut de sfânta datorință a ne prezenta înaintea Înalt P. Sfinției Voastre.

Iubirea nețermurită ce o avem față de I. P. S. Voastră, alipirea neclătită ce o nutrim față de actualul demn cap al bisericii noastre ne-a întrunit astăzi aici cu mic și mare, tinăr și bătrân să Vă salutăm sărbătorește.

I. P. S. Părinte! Din inimă curată, sinceră și smerită, din dragoste adevărată, alipire și venerațiune nefățărită în numele preoțimei, învățătorimeii, inteligenței și poporului dreptcredincios din Avrig, ca paroh și șef al cercului Avrig, ce prin îndurarea I. P. S. Voastre am norocirea a-l conduce, mă simt fericit a Vă putea

saluta cu un bine ați venit în mijlocul nostru. Rugând pe bunul Dumnezeu, ca să vă țină la mulți ani fericiți spre a putea conduce naia bisericii și instituțiunile sfinte și poporul la limanul dorit; prea bunul Dumnezeu să Vă dăruiască noi puteri, ca să puteți apăra drepturile sfintei noastre biserici, căci preoțimea, învățătorimea, inteligența și poporul ce Vă iubește, înaltă în continuu rugăciuni ferbinți către atotputernicul Dumnezeu ca să Vă stea într'ajutor de a feri biserica, instituțiunile ei sfinte, poporul și patria noastră întregită și iubită, de toate primejdiile, — ivească-se ele din orice parte.

Vă rugăm a ne împărtăși binecuvântarea arhierescă.

I. P. S. Sa răspunde:

Vă mulțumesc din toată inima pentru primirea călduroasă ce mi-ați făcut-o. Dragostea și alipirea pe care clerul și poporul mi-o arată, îmi servește de un îndemn spre o muncă neobosită, de a conduce poporul la lumina evangheliei și la cultură. Dumnezeu prin nemărginita sa îndurare față de noi românii, a dat să se înfăptuiască tot ceace a propovedit marele nostru învățător George Lazar originar din Avrig. Scăpați fiind acum din robie, vremea aceasta trebuie să o folosim bine, ca să ne întărim puterile pentru apărarea bisericii și patriei noastre. Sunt convins pe deplin, că poporul acestei comune e călăuzit de alipire către biserica noastră și așezămintele ei. Cu dragostea cu care mă gândesc totdeauna la voi toți, Vă împărtășesc acum binecuvântarea mea arhierescă ca și bunul Dumnezeu sa coboare darul său asupra voastră spre propășirea voastră întru toate cele bune. Dumnezeu să vă binecuvinteze!

Până la plecarea trenului copiii sub conducerea învățătorului Toma Benchea cântă Deșteaptă-te române. Protopresbiterul I. Căndea s'a suit în tren atașându-se suitei I. P. S. Sale.

La Porumbacul-de-jos.

Fiind aici marginea județului Făgăraș I. P. S. Sa a fost întâmpinat de dl prefect *Varlaam* și conducătorul plasei Solomon, cari au însoțit pe înaltul prelat în tot drumul.

Gara frumos împodobită cu covoare naționale. Elevi și popor în frunte cu parohul local Mandea și reprezentanța comunală. Înaltul Prelat e salutată de secretarul comunal Ioan Marinescu. A rostit următoarele:

I. P. S. Dle Mitropolit!

Primăria ca reprezentanța comunei Porumbacul-de-jos împreună cu școala și poporul ne-am prezentat să Vă întâmpinăm în această zi de bucurie în care Vă aflați în mijlocul nostru. Prezența D-voastră în mijlocul nostru e dovada cea mai mare de dragoste și iubire ce aveți față de poporul ce-l conduceți. Biserica noastră în trecut avea îndatorirea să apere credința, azi însă are chemare mai mare, căci e

chemată de a întări credința și a promova știința la un grad dacă nu mai înalt, dar cel puțin până la un nivel cu al celorlalte popoare. Sceptrul bisericii fiind în mâinile I. P. S. Voastre suntem convinși, că acest sceptru stă în mâinile unei persoane, care are puterea și voința de a conduce biserica la realizarea menirii ei.

În numele comunei Porumbacul-de-jos dați-mi voe să vă zic un «bine ați venit» rugându-Vă să ne împărtășiți binecuvântarea arhierescă.

I. P. S. Sa răspunde:

Vă mulțumesc din adâncul inimii mele pentru cuvintele ce mi-le-ați adresat, pe cari le socotesc adresate mai vârtos bisericii prin mine. Dumnezeu să vă întărească în iubirea, dragostea și alipirea față de biserică și față de învățăturile și așezămintele ei, ca prin aceste să vă puteți împlini și datorințele față de patrie. Împărtășindu-Vă binecuvântarea mea arhierescă, rog pe bunul Dumnezeu să-și coboare darul său asupra voastră, asupra caselor voastre, asupra câmpiilor pe cari le lucrați în sudoarea feții voastre și asupra tuturor intențiunilor voastre bune. Dumnezeu să vă binecuvinteze.

Poporul până la plecarea trenului cântă «Pe-al nostru steag e scris unire». Trenul pleacă în mijlocul uralelor nesfârșite de «Să trăiască».

Arpașul-de-jos.

Gara deasemenea frumos împodobită cu covoare românești de o deosebită frumusețe. Popor mult și mult tineret și copii de școală. Aici e salutată de părintele Trandafir Dragomir:

I. P. S. Stăpâne!

Venindu-ne la cunoștință că I. P. S. nostru stăpân are să cerceteze localitățile din țara Oltului, ne-a făcut o deosebită plăcere și bucurie vestea aceasta. Venind întru întâmpinarea I. P. S. Voastre, Vă prezint tineretul și poporul din comuna noastră în mijlocul cărora acum Vă aflați, și care Vă cunoaște încă din anul 1918, când ați avut bunăvoința e veni în mijlocul nostru și a ne organiza, — zicându-Vă «Bine ați venit». Să trăiți la mulți ani, ca să ne puteți conduce și apăra biserica noastră. Împărtășesc binecuvântarea arhierescă.

I. P. S. Sa răspunde:

Noi românii prin biserică am trăit. Ea ne-a păstrat credința și conștiința noastră națională și tot ea ne va mângăia și de aici înainte. Ne va da mână de ajutor la întărirea noastră. Deci precum ați ținut la biserică și așezămintele ei în trecut, țineți și de aici înainte. Mulțumindu-vă pentru dragostea ce-mi arătați vă împărtășesc binecuvântarea mea arhierescă, ca și bunul Dumnezeu să vă împărtășească harul său cel ceresc.

În timpul ce stă trenul I. P. S. Sa se întreține cu copiii școlii. Un cor sub conducerea dlui V. Bârsan cântă mai multe cântări naționale.

La gara Viștea.

La gara din Viștea frumos decorată tot cu covoare naționale primire grandioasă,

Să pășim dar spre acest nou lăcaș, ca prin rugăciunile ce le vom săvârși să cerem revăr sarea darurilor asupra lui, spre întărirea credincioșilor.

După un scurt serviciu divin I. P. S. Sa e condus la casa preotului, unde încă e ridicată o poartă triumfală, și unde a fost găzduit I. P. S. Sa.

La orele 4 s'a început vecernia împreună cu privegherea.

Sfințirea bisericii.

Duminecă dimineața la orele 8 a fost condus I. P. S. Sa dela casa părintelui Vasu de preoțime îmbrăcată în ornate, între cântări evlavioase executate de corul seminarial dirijat de d-nul Candid Popa la biserică.

I. P. S. Sa în prezența întreg popoului din Voila și satele din jur, a multor intelectuali, între cari am observat și pe maiorul în retragere Spiridon Moian, cassar cons. fiu al acestei comune, a îndeplinit actul sfințirii cu toată solemnitatea prescrisă de ritualul bisericii noastre.

După ocolirile prescrise și după săvârșirea actului sfințirii bisericii, I. P. S. Sa oficia sfânta liturgie.

La priceasnă I. P. S. Sa a eșit în fața altarului și a ținut poporului care nu încăpea în biserică o înălțătoare cuvântare, spunând că cu bucurie a venit în mijlocul lor spre a le sfinți noul lăcaș, ca prin rugăciunile sale să se pogoare din ceruri darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra noului lăcaș și acelor ce cu dragoste și cu credință vor intra într'insul.

După această introducere înaltul prelat timp de o oră a explicat celor prezenți pericopa zilei, Luca cap. 8,26: «Venit-a Isus cu corabia în latura Gadarenilor». I. P. S. Sa a arătat cum în această întâmplare, care la prima vedere se pare ciudată, se cuprinde învățătura despre valoarea netrecătoare a sufletului omenesc, față de care lumea cu toate bunătățile ei nimica nu înseamnă. Prin urmare datorita cea dintâi a noastră este de a ne mântui sufletul.

Predica I. P. S. Sale a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenți.

La fine, I. P. S. Sa a mulțumit tuturor, cari într'un mod sau altul s'a ostenit, au jertfit și au ajutat la ridicarea noului Sion, în special a mulțumit parohului

local G. Vasu, care a avut partea leului la întreaga zidire și evlavioasei credincioase văduvei Paraschiva Moianu, care a procurat un clopot pe s'ama bisericii cu frumoasa sumă de 20,000 lei.

A urmat apoi stropirea credincioșilor și împărțirea anaferei.

Trecuse de orele 2, când I. P. S. Sa a fost condus în procesiune de preoții slujitori la casa preotului.

Banchetul.

La orele 2 $\frac{1}{2}$ s'a dat în sala școlii un banchet, la care a participat peste 100 de persoane. S'au rostit mai multe toasturi frumoase. I. P. S. Sa a ridicat primul său toast în sănătatea M. Sale Regelui Ferdinand I. Dr. Octavian Vasu în sănătatea I. P. S. Sale, tot asemenea și parohul gr.-cat. din loc. Parohul A. Popa a toastat în sănătatea parohului Gh. Vasu pentru ridicarea noului lăcaș, parohul Gh. Vasu a mulțumit tuturor cari l-au ajutat în munca sa și în special I. P. S. Sale, care n'a pregetat să vie în persoană să sfințească noul lăcaș.

Au mai vorbit d-nii Codrea și Șuteu care l-au ridicat paharul în sănătatea arhitectului consistorial I. Pamfilie după al cărui plan s'a zidit biserică, și în sănătatea Dlui Cabadaiev, care a pictat o.

După ridicarea mesei I. P. S. Sa a făcut mai multe vizite la fruntașii din Voila.

Spre Dridif.

Luni la orele 8 dimineața plecarea spre Dridif.

Trăsura I. P. S. Sale e încunjurată și precedată de un frumos banderiu de călăreți voinici, conduși de primarul I. Șerban din Voila. La ieșirea din sat apar și călăreții din Dridif. În capul Dridifului o frumoasă poartă triumfală. Popor mult și elevii de școală în frunte cu învățătorul Opriș, carele rostește următoarele:

Inalt P. Sf. D-le Metropolit!

O bucurie nedescrisă a cuprins inimile credincioșilor ortodocși ai comunei noastre, când ni s'a adus la cunoștință plăcuta știre că cu ocaziunea sfințirii bisericii ort. din Voila în treacăt către centrul județului nostru I. P. Sf. Voastră se va opri pentru vre-o câteva ore și în comuna noastră.

Dacă se mai găsește în întreagă țeara Olului sau pot zice în întreg Ardealul vre-o comună, care a dorit și așteptat mai mult sosirea I. P. Sf. Voastre, binevoiți a lua cunoștință că credincioșii ort. ai comunei noastre sunt aceia care au așteptat atât de ferbinte acest eveniment, pentru că populația acestei comune deși mică în numărul sufletelor este divizată în două confesiuni (ort. și gr.-cat.) și afară de aceștia s'a încuibat în mijlocul nostru și unii rătăciți, așa numiți pocăiți.

G. dă sfatul: înființați instituții, caritative cari să aducă populația la rezonanțe mai sănătoase, scăpându-o din brațele disperării și a demagogilor. G. proclamă: nu este omenește să te bucuri de durerea altuia, nu este bine să te lași condus de «desfrâmul de vorbe», ca să urești clase întregi, neamuri întregi, rase întregi. Nu generalizați! strigă el conștiinței omenești. Ca omul care este sigur că după flux urmează reflux și în istoria omenirii, i se pare, că «tocmai începem să creștem în noi o silă hotărât fiziologică împotriva a tot ce este sângeros crud și murdar, această silă trebuie să sporească și să se schimbe într'o idiosincrasie a marelui mulțimi» (69).

Cred că citatele de până acum vor convinge pe cetitor că este vorba de o carte care n'ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă populară (păcat că unele expresii nu le va pricepe poporul!), dar — mai cu seamă — să nu lipsească din mâinile nici unui preot și învățător român.

Cu sosirea I. P. Sf. Voastre în comuna noastră sperăm, că parte din oile cari s'au abătut de sub conducerea păstorului lor sufletesc se vor întoarce iar la credința cea adevărată.

Dați-mi deci voe I. P. Sfințite Stăpâne ca în numele acestei comune să vă zic un călduros, «bine ați venit» dorindu-vă să trăiți întru mulți, mulți fericiți ani!

I. P. Sf. Sa răspunde:

Auzind despre lucrurile din comuna voastră, am ținut să mă opresc și la voi, nădăduind, că prăpastiile ce sunt între fiii comunei voastre se vor netezi, unindu-se iarăși în una și aceeași credință, pe care Dumnezeu nu o-a dat spre desbinare, ci spre împreunare.

Împărțindu-vă binecuvântarea mea arhierescă, ne vom ruga pentru împreunarea voastră.

Dumnezeu să vă binecuvinteze.

La ușa bisericii a doua poartă triumfală. E întâmpinat de protopopul Borzea și parohul locului G. Lupu cu crucea și evangelia.

În mijlocul comunei înaintea bisericii este ridicată o frumoasă poartă triumfală. I. P. S. Sa e întâmpinat de prot. Borza și parohul locului G. Lupu care rostește următoarele:

I. P. Sfințite Stăpâne!

Zi mare și de bucurie e ziua aceasta pentru noi. Iubirea nemărginită ce o aveți față de noi V'a îndemnat să descindeți în mijlocul nostru, ca și ucenicii lui Christos, venind să aruncați între noi razele luminoase ale evangheliei lui Christos. Ziua aceasta va rămâne neuitată pentru noi, căci I. P. S. Voastră ați venit ca un adevărat părinte să propovăduiți dragostea și buna înțelegere între fiii acestei comune. Salutându-vă în numele credincioșilor și rugându-vă pentru binecuvântarea I. P. S. Voastre, Vă zic bine ați venit.

Răspunsul I. P. S. Sale:

Am venit cu inimă dragă la voi, ca împreună luminându-ne sufletele și încălzindu-ne inimile, împreună să și umblăm pe calea arătată de evanghelia lui Christos, pe calea ce duce la mântuire și pe care am venit să v'o vestesc vouă astăzi, care este Biserica lui Christos de care toți trebuie să ne alipim. Împărțindu-vă binecuvântarea mea arhierescă, rog pe bunul Dumnezeu să coboare peste voi bogăția darurilor sale.

I. P. S. Sa intră în biserică și cu asistență număroasă oficiază sfânta liturgie.

Fiindcă înainte cu vre-o 20 de ani s'a incuibat în Dridif secta pocăiților, I. P. S. Sa a ținut după priceasnă credincioșilor cari nu încăpeau în biserică timp de o oră o frumoasă cuvântare, arătând că Mântuitorul ne-a descoperit numai o doctrină, Mântuitorul Hristos a instituit cele 7 taine, prin care ni-se împărtășește grația dumnezească, iar cu propagarea doctrinei și administrarea și săvârșirea sfintelor taine a încredințat biserica și respective pe slujitorii ei. Deci numai în, și prin biserică ne putem mântui. Punct de punct a combătut apoi I. P. S. Sa toate rătăcirile pocăiților, aducând număroase pilde. Cuvântarea I. P. S. Sale a făcut o adâncă impresie asupra mulțimei de popor.

După terminarea serviciului divin, I. P. S. Sa împreună cu suita a luat masa în casele parohului local Gh. Lupu.

Spre Beclean.

La 2 ore plecarea spre Beclean. I. P. S. Sa a fost însoțit dela Dridif la Beclean de un banderiu de peste 100 de călăreți, condus de fostul deputat Gh. Taflan. La sosirea în comună e ridicat un frumos arc de triumf cu inscripția: «Bine-ați venit».

La ușa bisericii I. P. S. Sa e întâmpinat de protopopul Borzea și parohul local N. Clonța, care rostește următoarea vorbire:

Mai elocvente argumente împotriva acestei «zăpăcite experiențe» nu sânt cu puțință.

În ajutorul tezei: nu există evoluție socială cu salturi mortale, ci numai dragostea reciprocă, stima reciprocă, colaborarea poate să ducă la ținta dorită de toți, cei cu inima bună și cu simț de responsabilitate, în urma unei tranziții neprăcipitate, aduce G. un arsenal întreg de argumente, — care trebuie citite.

Din paginile lui G. putem învăța până unde poate ajunge un popor condus de lozinci false, — și cazurile relatate de G. despre batjocurirea respingătoare a Țarinei bolnave, după izbucnirea revoluției, despre prostia copilărească a «revoluției» din Moscova 1917, jafurile beciurilor de vin, în valoare de milioane nimicirea idioată de bibliotecă de preț, descrierea doctoresei care moare plină de bube, de foame, a ofițerului silit să cerșească, toate amănuntele acestea și multe altele, ne silesc să medităm asupra psihologiei mulțimii și să încercăm în marginile puterii noastre, firește, să punem zăgaz primejdiei curentului, care se poate transplanta și la noi.

Azi de fapt se împlinește ce zice sfânta Scriptură, că proroc mare s'a arătat și Dumnezeu cercetează pe aleșii săi. Astăzi Dumnezeu ne-a cercetat prin venirea I. P. S. Voastre în mijlocul nostru. În numele acestui popor dornic de a Vă vedea, de a asculta poveștile I. P. S. Voastre, cu iubire frățească Vă zic bine-ați venit. Dumnezeu să Vă țină întru mulți fericiți ani spre mărirea Bisericii și patriei noastre.

Răspunsul I. P. S. Sale:

Trecând în drumul meu dela Voila la Făgăraș, am ținut să mă opresc și în mijlocul vostru ca să vă văd. Mă bucur de țaria voastră neclintită în credință și de alipirea voastră de Biserică ce o manifestați prin iubirea și alipirea către mine. Am venit ca să vă spun, să țineți și mai departe credința strămoșilor voștri, căci precum credința ne-a susținut până acuma, tot așa și de aici înainte, numai credința ne va putea susține.

Rugând pe bunul Dumnezeu să vă împărtășească binecuvântarea sa și darul său, vă împărtășesc și eu cu binecuvântarea mea.

Intrând în biserică s'a oficiat doxologia, la finea căreia I. P. S. Sa a ținut poporului adunat în număr foarte mare o potrivită cuvântare, laudând hărnicia lor și îndemnându-i a vieții conform învățăturilor Mântuitorului Isus Christos.

După aceea Inaltul Prelat a examinat arhivul parohial din această comună, matricule, etc., găsiindu-le toate în cea mai perfectă regulă.

La Făgăraș.

La orele 4 condus de același banderiu de călăreți din Dridif și Beclean, I. P. S. Sa urmat de un lung șir de trăsură ajunge în Făgăraș.

În capătul Făgărașului e ridicată o impozantă poartă triumfală cu inscripția: «Bine-ați venit!»

Aici Inaltul prelat e așteptat de întreg Făgărașul în frunte cu autoritățile locale, iar preoțimea tractuală în frunte cu protopopul Borzea.

În numele orașului primarul Dr. Crișan a salutat pe înaltul oaspe cu o avântă și frumoasă vorbire, în care arătând însemnătatea venirii unui Arhiepiscop între credincioși, îi urează bună venire.

Răspunsul I. P. S. Sale:

Mulțumindu-vă pentru binevenire, plin de bucurie întru în capitala județului Făgăraș, în centrul în care au ars flăcările iubirii de lege, neam și patrie. Poporul român din Țara Oltului s'a distins totdeauna prin o judecată limpede, prin hărnicia puterii sale și rezistența sa de nebiruit în iubirea de limbă și lege. În rugăciunile noastre unindu-ne în credință, rog pe Dumnezeu să vă împărtășească binecuvântarea sa cea cerească.

Apoi I. P. S. Sa s'a dat jos din trăsură și îmbrăcat în mantie, cu cărja în mână a fost condus de preoțime și corul seminarial până la biserică în procesiune.

Tot Făgărașul îmbrăcase haine de sărbătoare. Pe toate edificiile publice și pe multe case erau arborate steaguri naționale, iar ferestrele erau împodobite cu flori și covoare.

Pe o parte și pe alta a străzii regale erau înșirați elevii școlii primare, ai școlii medii și ai Liceului R. Negru.

Intrând în biserică s'a oficiat vecernia împreună cu litia. I. P. S. Sa a uns pe credincioși cu mir.

În Făgăraș I. P. S. Sa a fost găzduit în casele prot. nostru Borzea, care Sâmbătă seara în onoarea Inaltului prelat a dat o masă, la care a participat suita I. P. S. Sale și un număr însemnat de onorații din oraș în frunte cu d-nul prefect Varlaam.

Măști, în ziua sfântului Dumitru, la ora 9 înaintea bisericii noastre era postată

o companie de jandarmi care în tot decursul serviciului divin a dat onorurile militare.

La orele 9 este condus I. P. S. Sa dela casa protopopească la biserică de preoții slujitori îmbrăcați în ornate, L. Triteanu, Dr. G. Proca, N. Borzea, N. Aron, V. Literat, V. Stoicanea, T. Păcală, V. Floca, și protodiaconul I. Beleuță. Înainte mergea corul seminarial.

La Sf. Liturgie o parte a credincioșilor și a elevilor n'a avut loc în biserică ci a trebuit să rămână în curtea bisericii. La Priveștea I. P. S. Sa a ținut celor prezenți o frumoasă predică. Mănecând dela cuvintele Sf. Apostol Pavel: «să lăpădați pe omul cel vechiu și să vă îmbrăcați în omul cel nou», a vorbit despre înnoirea conștiințelor prin puterea de prefacere a credinței, arătând în mod clar, și cu multe pilde, că viața se poate regenera numai prin sufletul care este pătruns de adevăratele învățături ale Mântuitorului, de duhul evangheliei ale căror daruri sunt și astăzi neistovite. A vorbit apoi despre bunătățile cele mari pe care le câștigăm prin primirea Mântuitorului în inima noastră și întocmirea vieții noastre în conformitate cu preceptele evangheliei.

Cuvântul arhieresc a făcut adâncă impresie asupra celor prezenți. A urmat apoi unirea cu sf. mir și împărțirea anaforiei.

S'apropia de orele 1 când I. P. S. Sa a fost condus dela biserică la locuința sa cu aceeași solemnitate cu care a fost adus.

Recepțiunile.

La orele 1 a avut loc în sala prefecturii județului recepțiunile.

La intrarea în sală I. P. S. Sa Mitropolitul însoțit de Dl Prefect Varlaam a fost întâmpinat cu strigăte de: «Să trăiască».

S'a prezentat: biserica ortodoxă în frunte cu protopopul Borzea. Biserica gr.-cat. în frunte cu capelanul O. Popa. Comunitatea israelită. Armata în frunte cu Colonelul Montani. Jandarmeria în frunte cu Căpitan Ionescu. Judecătoria de ocol condusă de Dr. Pandrea. Administrația județeană condusă de D. Frâncu. Primăria în frunte cu Dr. Crișanu, corpul profesoral dela Liceul R. Negru condus de Directorul Dr. Ștefan Damian, corpul profesoral dela școlile medii condus de Directorul Dragoș, funcționarii dela poștă în frunte cu Directorul Păpai, Revizoratul județean în frunte cu Dnul M. Mateiu. Școala primară condusă de Directorul Rânea, comitetul parohial din Galați condus de parohul N. Aron. Meseriașii din Făgăraș conduși de președintele I. Lazăr și comitetul județean al ocrotirii orfanilor din războiu condus de președintele A. Belle.

I. P. S. Sa s'a întreținut în mod afabil și cu mult interes cu toate delegațiunile luându-și informații și dând diferite sfaturi și povești; iar la urmă mulțumindu-le tuturor pentru ocaziunea dată de a petrece câteva clipe în mijlocul lor, i-a îndemnat să păstreze tradițiile de alipire și dragoste către biserică, exprimându-și convingerea că în Făgăraș se lucrează cu inimă și devotament.

Împărtășindu-le binecuvântarea arhierescă, le dorește dela Dumnezeu puteri pentruca fiecare la postul ce i-s'a încredințat să-și îndeplinească misiunea cât mai bine pentru așezarea statului pe temelii puternice.

Aflând I. P. S. Sa dela reprezentantul bisericii gr.-cat. că părintele vicar Comșa e bolnav, îndată după recepțiunile i-a făcut o vizită.

Banchetul.

La orele 2 urmă banchetul aranjat în sala cea mare a hotelului Mercur, la care a luat parte peste 100 persoane.

În fruntea mesei I. P. S. Sa având la dreapta pe prefectul Varlaam, iar la stânga pe primarul Dr. Crișan.

Primul toast îl ridică I. P. S. Sa spunând, că-i crește inima de bucurie când vede frumoasa cunună românească formată în jurul mesei, știindu-i în același timp și la munca obștească. A fost grele timpurile de tristă aducere aminte pentru noi. Și în aceste timpuri am găsit energie și putere în poporul nostru, care și-a dat stăpânirilor streine din trecut tot, afară de suflet pe care l'a păstrat curat și neprihănit. Forțele noastre, cari au stat până astăzi latente, avem acum fericitul prilej să le punem la lucru, să arătăm ce putem face.

Această situațiune fericită avem a o mulțumi puterii de rezistență a poporului nostru, și cu deosebire jertfelor aduse de armata română, în fruntea căreia s'a găsit un viteaz căpitan, care s'a identificat cu aspirațiunile întregului nostru popor. De aceea Vă rog să ridicăm paharul în sănătatea Majestății Sale Regelui tuturor românilor Ferdinand, în sănătatea slăvitei noastre Regine Maria și a întregii dinastii române (puternice Să trăiască) iar corul seminarial a cântat imnul «Trăiască Regele».

D-nul prefect Varlaam în cuvinte alese spune, că în peregriajele sale prin Ardeal a avut ocaziune să vadă biserici monumentale, zidite de un popor orgolios, — și a văzut în umbra lor tainicele noastre biserici, ascunse modeste în toate satele. Acolo în micile bolți ca o sentinelă neadormită veghea și îngrija preotul pus, ca focul credinței strămoșești să nu se stingă; cu crucea și cu cartea propovăduia și învăța fiii acestui neam. El a fost păstrătorul acestei comoare sufletești, carea a contribuit ca astăzi să fim împreună. Credința în Dumnezeu ne-a dus la triumful dreptății de azi când toți ne aflăm sub același sceptru.

De aceea m'am bucurat când am aflat, că I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae va veni în mijlocul poporului — și am luat parte cu dragă inimă la această sărbătoare a credinței, la această rară sărbătoare de a auzi cuvintele înțelepte ale I. P. S. Sale de a admira marile sale învățături, și firea sa blândă — calități, cari ne servesc de cheazășie, că soarta bisericii ardene este depusă în mâni sigure. Ridic paharul meu în sănătatea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicotae. (Vii aclamațiuni de Să trăiască la adresa I. P. S. Sale). Corul seminarial cântă «Să trăiască».

Deputatul Dr. D. Vassu ridică un frumos toast pentru preoțimea ortodoxă care a salvat în trecut poporul nostru.

Ar fi mai urmat și alte toasturi frumoase, dar I. P. S. Sa ținând cont de limita timpului — la orele 4 a ridicat masa.

La biserică lui Constantin Brâncoveanu.

După ridicarea mesei I. P. S. Sa a vizitat biserică lui Constantin Brâncoveanu, admirând vechea sculptură și pictură, care spre a fi salvată de dintele vremii, tocmai acuma se reparaază din partea comisiunii însărcinată cu conservarea monumentelor istorice.

Aceste reparaturi se fac sub îngrijirea dlui arhitect Ștefănescu, care se afla la fața locului dând I. P. S. Sale și celorlalți cari îl însoțiau deslușirile necesare.

În fortăreață.

De aici I. P. S. Sa s'a dus în vechea fortăreață din Făgăraș zidită în secolul al XIV și XV. În trecut a fost o fortăreață însemnată, care a înfruntat multe vijelii. Aici a fost adăpostită pe timp mai scurt către finea secolului al XVI Doamna Stanca, soția marelui Voivod Mihai Vi-

teazul, fiind întâmpinat la intrare de comandantul castelului Colonelul Montani și o companie de onoare. In acest castel se află de prezent internați 600 ruși între cari 160 de ofițeri din armata lui Wranghel, mulți dintre ei cu soții și copii.

In capela castelului I. P. S. Sa a oficiat un scurt serviciu divin. Cu această ocaziune ne-a fost dat să ascultăm un admirabil cor bisericesc condus cu multă artă din partea renumitului cântăreț de operă din Moscova Baianoski.

La finea serviciului divin I. P. Sa a adresat prizonerilor cuvinte de mângâiere, pe cari le-a tălmăcit în limba lor Maiorul Ionescu, dorindu-le ca restabilindu-se pacea și ordinea în Rusia să se poată întoarce la vetrele lor. Iar la fine le-a împărtășit binecuvântarea în limba slavă.

Sara.

După aceea I. P. S. Sa a făcut mai multe vizite, iar la orele 6 a luat ceaiul oferit de Dna și Dl Prefect *Varlaam* în saloanele prefecturii. Cina a luat-o în ospitala casă a Dlui deputat Dr. D. Vasu.

La liceul Radu Negru.

Miercuri a. m. I. P. S. Sa a vizitat liceul Radu Negru din Făgăraș, unde a fost întâmpinat de directorul *Dr. Ștefan Damian*.

I. P. S. Sa a fost condus în sala de gimnastică unde se aflau elevii în frunte cu corpul profesoral. La intrarea în sală I. P. S. Sa a fost întâmpinat cu strigăte de «Să trăiască». In numele elevilor și a corpului profesoral a fost salutat înaltul prelat de profesorul O. Popa.

I. P. S. Sa s'a adresat apoi elevilor prin o cuvântare mai lungă plină de adevărate sfaturi părințești. I-a îndemnat la sărguință, diligență, și purtare bună, la ascultarea de profesori, căci ei sunt părinții lor spirituali, la cercetarea bisericii și la rugăciune, arătându-le foloasele cele mari pe cari ni le putem câștiga prin îndeplinirea tuturor celor amintite. Și în fine le împărtășește binecuvântarea sa arhierască.

In numele corpului profesoral și în numele elevilor directorul *Damian* mulțumește I. P. S. Sale pentru bunăvoința arătată și onoarea ce li s'a făcut, asigurându-l că cuvintele părințești adresate atât elevilor cât și corpului profesoral le vor servi la toți de un puternic îndemn și un nou stimulent întru îndeplinirea datorițelor lor. (Puternice «Să trăiască» la adresa I. P. S. Sale).

Corul tinerimii a cântat imnul «Trăiască Regele» cu toată preciziunea.

După aceea înaltul prelat a pus diferite întrebări elevilor, singuratici interesându-se mai aproape de starea lor. Gimnaziul «Radu Negru» este frecventat de peste 500 elevi toți din jud. Făgăraș. Băieți vioi și chipeși parte mare din ei, mai ales cei mici, încă în portul lor național adus de acasă.

Dela liceu a trecut

La școala medie de fete.

Fetele celor 200 fetețe radiau de bucurie la sosirea înaltului oaspe. Bucuria lor a fost justificată. I. P. Sf. Sa într-o alocuțiune plină de gingășie și căldură le-a vorbit despre chemarea lor în familie și în societate. La crucea Mântuitorului femeile au rămas cele din urmă, iar Mântuitorul după înviere femeilor s'a arătat

întâia oară. Le-a îndemnat să primească pe Isus Hristos în sufletele lor plâpânde și să nu se despartă de el nici pe o clipă. Atunci vor primi putere, vor învinge toate greutățile vieții și vor aduce multă mângâiere și fericire în mijlocul desnădăjduților de azi.

Directorul *I. Dragoș*, crescut în secțiunea pedagogică a seminarului nostru «Andreian», asigură pe I. P. S. Sa, că educația și instrucția din această școală vor fi predominante de idealul creștin, care cuprinde în sine și idealul nostru național.

Cu laudă trebuie să menționăm, că în legătură cu aceasta școală s'a înființat și un internat, deocamdată pentru 30 eleve. I. P. S. Sa a vizitat muzeul, dormitorul și culina internatului aflând pretutindenea ordine și curățenie. Ne face o plăcere să constatăm, că școala medie de fete din Făgăraș sub conducerea directorului *I. Dragoș* și a catechetului nostru *Traian Păcală* îndeplinește o muncă reală, ale cărei rezultate beneficătoare nu vor întâzia.

La spital.

La capătul orașului înspre Beclean, în mijlocul unei grădini frumoase, se află pomposul edificiu al spitalului orașenesc. Conducerea spitalului o are medicul *Dr. Connerth*, care emoționat de înalta vizită cu multă durere a spus, că spitalul să resimte de trecerea armatelor. Toți câți au trecut pe acolo au ruinat și au dus cu ei ce a fost mai bun. In lipsa de sprijin mai însemnat, acum cu greu se pot reface și astfel se luptă cu mari greutăți. In afară de instrumentele medicale cu deosebire se simte lipsa de *rufărie*.

I. P. S. Sa a cercetat apoi toate camerele bolnavilor stând cu fie-care de vorbă, interesându-se de proveniența și stadiul morbului, dând încurajare și mângâiere tuturor. Cercetarea bolnavilor a durat 1 oră.

*

După masă la ora 3, I. P. S. Sa s'a reîntors la reședință cu automobilul d-lui *N. Șomănescu*, fiul marelui filantrop și patriot român, care a fost *Sava Șomănescu*, președintele de odinioară al Ligei culturale.

*

Nu putem termina acest raport al nostru fără a constata din cele experiate, că poporul nostru din țara Olteului este un popor plin de viață, un popor de viață veche, care are în frunte o preoțime conștie de misiunea sa.

*

Dee Dumnezeu, ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa, în decursul acestei vizitațiuni canonice să afluie răsunet la tronul ceresc, pentru înaintarea sfintei noastre biserici și a poporului credincios.

Congresul național-bisericesc

Ședința IX (ultimă)

ținută la 8/21 Octomvrie 1921.

Președinte: I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*.
Notar: *Lazar Triteanu*. Ședința se deschide la orele 9 a. m.

Înainte de a intra în ordinea de zi deputatul *Dr. Lazar Popovici* propune: I. ca congresul național bisericesc să înainteze sf. sinod prin sinodul episcopesc dela noi cererea ca și până la schimbarea sau cassarea canonului VI Trulan prin proximal sinod ecumenic să se dea dispensă de căsătorie preoților văduvi pe lângă ulterioara aprobare a sinodului ecumenic, II. congresul să înainteze sinodului episcopesc cererea ca să se schimbe durata serviciului divin,

să se scurteze durata posturilor și să se amelioreze asprimea lor, — de asemenea să se reducă numărul sărbătorilor punându-se sărbătorile sfinților și mucenicilor pe duminicile care urmează; III. Congresul să înainteze sinodului episcopesc cererea ca toți preoți concediați să se recheme la serviciu, iar guvernului să se înainteze prin sinodul episcopesc rugarea ca în serviciul statului să nu primească preoți fără prealabila învoire a Consistorului.

Propunerile deputatului *Dr. Lazar Popovici* să trec la Consistorul mitropolitan ca în chestiunile aparținătoare atribuțiilor congresului național-bisericesc să pregătească materialul necesar pentru a se putea aduce soluțiunea norocoasă, iar chestiile, cari nu aparțin acestui corp loguitor să se treacă la forul în drept a hotării.

Deputatul *Dr. Ioan Lupaș* face următoarea propunere: 1. Considerând că comisiunea pentru conservarea monumentelor istorice din vechiul regat și-a estins activitatea și în teritoriile cari stau din punct de vedere bisericesc sub jurisdicțiunea mitropoliei noastre transilvane;

Considerând că cele 2 comisii regionale înființate una pentru Transilvania cu sediul în Cluj, alta în Bănat cu sediul în Lugoj, au inițiat pregătirea unui inventar nou în care să fie însemnate toate monumentele istorice de valoare, propune ca congresul să indrume toate consistoriile noastre eparhiale a da ordin oficiilor protopopești să pregătească consemnări exacte în dublu despre toate edificiile bisericești și despre toate obiectele bisericești de valoare artistică și istorică, indicând care dintre aceste merită să fie luate în inventarul monumentelor istorice.

2) Un exemplar se va păstra la oficiul protopopesc, iar al doilea să va trimite de consistoriile din Sibiu, Cluj, Oradea mare și Arad la comisiunea regională a monumentelor istorice din Cluj, iar de consistoriile din Caransebeș și Timișoara celei din Lugoj.

3) In cadrul fiecărei eparhii să se înființeze câte un muzeu bisericesc în care să fie adunate și conservate obiectele artistice mai de valoare, cari nu ar fi păstrate mai cu suficiență îngrijire prin bisericile parohiale.

4) Fiecare oficiu protopopesc să adune în un album fotografiile tuturor edificiilor bisericești și școlare cari formează proprietatea bisericii române ortodoxe, indicând la fiecare anul clădirii și valoarea actuală.

Propunerea deputatului *Dr. Ioan Lupaș* se transpune în competența Consistorului mitropolitan spre studiere și ulterioară dispunere. —

Intrând în ordinea de zi raportorul comisiunii organizatoare deputatul *Dr. A. Lazar* relatează asupra propunerii privitoare la chestiunea concordatului ce intenționează a încheia statul român cu curia papală din Roma.

La propunerea comisiunii se enunță următorul concluz:

Congresul mulțumește I. P. S. S. părintelui arhiepiscop și mitropolit pentru cuvântarea lăunioasă ținută la senatul țării în chestia concordatului și aproabă acțiunea inaugurată în această chestiune de factorii și organele bisericii.

Congresul așteaptă dela filii bisericii ortodoxe române, mai ales dela aceia, cari au cuvânt în viața publică a statului, să utilizeze toate mijloacele constituționale pentru înlăturarea acestui pericol din calea dezvoltării naționale a statului român.

Invită Conaistorul mitropolitan și roagă pe I. P. S. Sa părintele arhiepiscop și mitropolit ca de urgență să intrevină la guvern, arătându-i dispozițiile periculoase anticonstituționale ale concordatului proiectat, și guvernul să întrerupă orice tratative pentru încheierea unui concordat între statul român și curia papală din Roma. —

La ordinea silei urmează comisia de unificare bisericească. Raportorul acesteia *Dr. Lucian Borcia*, arată fazele principale prin cari a trecut această chestiune și schițează pe scurt activitatea delegației congresuale în legătură cu concluzul 61/1920 prezintă apoi raportul Consistorului mitropolitan Nr. 25/1921 M. cu adresele sale privitor la organizația unificării bisericești.

La propunerea comisiunii, congresul enunță următorul concluz:

I. Congresul național-bisericesc ia act cu vie satisfacție de rezultatul îmbucurător că inițiativa pentru unificarea organică a bisericii or-

todoxe române din România întregită, luată de mitropolia noastră prin hotărârea din 23 Aprilie 1919 a Sinodului episcopesc și prin conculuzul Nr. 61 din 12/25 Februarie 1920 al congresului național-bisericesc, a fost îmbrățișată cu căldură frățească și cu adâncă înțelegere atât de mitropolia Ungro-Valahiei, a Moldovei și Sucevei, cât și de arhiepiscopia Chișineului și mitropolia Cernăuților, având ca urmare tratative temeinice în scopul găsirii unei forme potrivite pentru realizarea și organizarea acestei unități.

Congresul examinând materialul întreg al desbaterilor comisiei exmise pentru unificarea organizării bisericești constată:

1. că comisiunea compusă din delegații mitropoliei noastre și din reprezentanții bisericii ortodoxe din celelalte provincii unite în România întregită, au admis ca bază a desbaterilor principiile cuprinse în hotărârile sus citate, și anume:

a) că refăcând mitropolia noastră vechile legături de unitate cu mitropolia Ungro-Valahiei, a Moldovei și a Sucevei, împreună cu biserica Basarabiei și a Bucovinei să alcătuiască păși întregite pentru vecie din o singură, sfântă sobornicească, apostolică nedespărțită biserică autocefală, națională a statului român;

b) că principiile depuse în Statutul nostru organic să servească drept temelie la viitoarea organizație unitară a bisericii ortodoxe din România întregită;

c) și că organizația unitară nu se poate face prin octoare, ci numai prin acordul reprezentanților legale ale provinciilor bisericești.

2. că mitropoliile surori aflând că le lipsesc unele premise reale ale organizației mitropoliei noastre deocamdată nu pot înfăptui în întregime principiile depuse în Statutul nostru organic, îndeosebi autonomia în măsură cum o înfăpțuiește Statutul nostru organic și constituționalismul bazat pe sistemul reprezentativ prin alegeri directe pe întreaga scară.

3. că întreaga comisiune a fost de acord, că mitropoliile fiind rezultatul evoluției istorice, trebuie să se susțină împreună cu așezămintele lor (proiect art. 27) și că astfel unificarea organică nu reclamă uniformizarea geometrică a organizației și că o asemenea uniformizare ne-ar aduce în flagrantă contradicție cu rezultatele evoluției de până acum; această constatare este confirmată și de I. P. S. Sa Părintele Mitropolit Primat în adresa sa din 24 Iunie a. c., când zice: «Dorința comisiei ar fi fost să găsim principiile de unificare completă, ceace a fost imposibil acum, dat fiindcă până acum bisericile din singuraticile provincii și-au avut organizația lor întrată în sânge, în uz»;

4. că astfel — după cum constată și raportul delegației noastre — comisiunea a respectat aproape pe întreaga scară situația deosebită a mitropoliei din Ardeal și Banat, admțând ca aceasta să-și susțină și pe mai departe toate acele instituțiuni, cari cel puțin deocamdată nu se pot introduce în celelalte mitropolii.

II. Congresul ia act de raportul Consistorului mitropolitan și declară:

că organizația unitară are să se extindă în mod consecvent asupra tuturor instituțiilor comune ale bisericii integrale, respectându-se în mod firesc numai la părțile integrante acele instituțiuni și stări faptice, cari nu se pot înățăra deocamdată fără o adâncă păgăbre a intereselor bisericești.

În consecință congresul național-bisericesc hotărăște să se institue:

a) pe lângă Sfântul Sinod ca organ central spiritual al întregii biserici, Congresul general bisericesc ca for reprezentativ și legislativ în chestiuni cari privesc biserica întreagă;

b) consistorul (consiliul) central bisericesc ca organ executiv al congresului general bisericesc;

c) consistorul spiritual central ca for suprem judiciar în procesele disciplinare ale clerului;

d) consistoarele spirituale eparhiale și mitropolitane pentru judecarea membrilor;

dar consistoarele eparhiale vor fi în drept a delega și scaunle protopopești în întâia instanță. Consistoarele eparhiale (scaunul protopopesc delegat) și cel mitropolitan vor fi instanțe de fond, ear Consistorul spiritual central va judeca în calitate de Curte de Cassație în caz de violare a dreptului formal și material, garantând unitatea de drept.

2. Admite prelungirea duratei mandatelor corporațiilor alese dela 3 la 6 ani și ca preoții unei parohii să fie membri de drept ai comitetului parohial.

3. Astfel admite în vederea unificării modificarea Statutului nostru organic în următoarele:

a) înlocuirea articolelor introductivi cu textul cuprins în adnexa A;

b) întregirea Statutului organic după § 174 cu §§ noi 175—195 (art. 1—21) cu textul cuprins în anexa A) privitor la Sfântul Sinod, Congresul general bisericesc, Consistorul (Consiliul) central bisericesc și Consistorul spiritual central;

c) modificarea §§ lor 18, 19, 40, 57, 88, 96, 150 152, 154, 158 conform textului din adnexa B).

4. Relativ la proiectul de statut organic general al comisiei exmise declară următoarele:

a) adoptă art. I—VIII din partea introductivă și art. 1—21 din capitolele I—IV relativ la Sfântul Sinod, la Congresul general bisericesc, Consistorul spiritual central cu textul cuprins în adnexa A);

b) aprobă adaugerea capitolelor I—IV (art. 1—21) cu textul din adnexa A) în «Partea I» sub numirea: Dispozițiuni relative la organizarea centrală;

c) aprobă ca restul dispozițiilor cuprinse în proiect cu eliminarea capitolului V, relativ la «Casa bisericii», să se cuprindă sub «Partea II» sub numirea de: Dispozițiuni relative la organizația mitropoliei;

d) ca aceasta «Partea II» să se împartă în două titluri.

«Titlul I» sub denumirea «Organizația mitropoliei Ungro-Valahiei, Moldovei și Sucevei, Moldovei de sus (Bucovina) și Moldovei dintre Frut și Nistru (Basarabiei)» cuprinzând dispozițiile relative la organizarea acestora, suprimându-se dispozițiile relative la mitropolia noastră; ear «Titlul II» sub denumirea «Organizația mitropoliei din Ardeal și Banat», cuprinzând §§ 1—174 din Statutul organic, precedat de un articol cu textul următor:

«Organizarea mitropoliei din Ardeal și Banat, precum și așezarea ei în cadrul organizației unitare a bisericii ortodoxe din România întregită este dreptul autonom și exclusiv al acestei mitropolii. Organizarea se cuprinde în Statutul organic al acestei mitropolii».

După textul §§-lor 1—174 ale Statutului nostru organic va urma un articol final cu textul:

«Dispozițiile introductive și capitolele VI—IX din Statutul organic al mitropoliei Ardealului și Bănățului sânt identice cu dispozițiile cuprinse în partea introductivă și partea I a statutului organic general și sânt stabilite în comun acord de către toate mitropoliile unite în o singură biserică ortodoxă autocefală, națională a României».

5. Congresul declară că legea de organizare bisericească nu poate fi luată în desbatere de nici o corporație politică, nici de parlamentul țării, fiindcă aceasta ar însemna desconsiderarea principiului de autonomie.

Statutul organic general trebuie să-i premergă un articol general de constituție sau o lege cu caracter de lege fundamentală, care pentru mitropolia noastră să înlocuiască legea IX ungară din 1868 recunoscându-i și garantându-i drepturile ce are, iar celelalte mitropolii și biserici întregi recunoscând și garantând asemenea drepturile autonome.

Acest articol de constituție sau lege va recunoaște ca organe centrale: Sf. sinod, congresul general bisericesc, consistorul (consiliul) gen. bisericesc și consistorul spiritual central. El va garanta bisericii dreptul ca prin organele sale autonome să-și stabilească însăși organizația sa și să-și conducă și administreze independent chestiunile sale.

Statutul organic unitar stabilit din acordul comun al mitropoliei, după promulgarea legii statutului ratificat și de congresul general bisericesc, va fi supus pe cale constituțională P. I. aprobării a M. S. Regelui.

III. Congresul susține și pe mai departe conculuzul congresual Nr. 61 din 12/25 Februarie 1920 sublinind îndeosebi că până când se va perfecționa în mod legal noua organizația a bisericii integrale, rămâne pentru biserica Ardealului și Bănățului în deplină vigoare statutul organic din 1868 și toate modificările ce au

a se face în statutul organic, trebuie să se facă prin congresul național-bisericesc, la adăpostul oricărei ingerințe din afară, nerecunoscând biserica noastră afară de congresul național-bisericesc alt factor în drept a ne modifica organizația noastră bisericească ori a ne impune una nouă.

Cu redactarea modificărilor devenite inevitabile în textul statutului nostru organic atât în urma încadrării acestuia în statutul organic general al bisericii integrale, precum și a acelor modificări, pe cari le reclamă experiența și timpul de astăzi, încredințăm congresul o delegație de 12 care are să pregătească propunerile sale în această privință. —

Se pune la ordinea zilei reconstituirea consistorului mitropolitan, și anume alegerea a doi asesori onorari și a doi suplenți în senatul strâns bisericesc și a asesoriilor din senatul școlar și epitropesc.

Au fost aleși I. în senatul bisericesc ordinari: Dr. Ioan Lupaș și Dr. George Popovici. Suplenți: Traian Oprea și Andreiu Horvat.

II. În senatul școlar ordinari: Dr. Vasile Saftu, Dr. Gheorghe Ciuhandu, Andrei Bărsean, Vasile Goldiș, Dr. Valer Braniște, Dr. Aurel Lazar. Suplenți: Grigoriu Pletosu, Dr. Petru Barbu, Iosif Blaga, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Nicolae Zigre, Dr. Val. Moldovan.

III. În senatul epitropesc: a) ordinari: Lazar Trităanu, Geras. Sârbu, Ioan Lăpădatu, Dr. G. Dobrin, Dr. Gavril Cosma, Dr. Justin Marșeu. b) suplenți: Mateiu Voileanu, Petru E. Papp, Dr. Ioan Popp, Dr. Silviu Dragomir, Dr. Mihail Grosșan, Iosif Moldovan. —

Terminată fiind desbaterea tuturor chestiunilor luate în programa congresului din sesiunea actuală, I. P. S. Sa păr. mitropolit Nicolae mulțămeste deputaților congresului pentru viul interes arătat față de biserică și față de instituțiile ei, pentru dragostea frățească, cu care au conclucrat la soluționarea problemelor dela ordinea zilei și li roagă, ca întorcându-se la căminurile lor, fiecare în cercul său de activitate să fie un apărător neînfrânt și un propagator neobosit al intereselor noastre bisericești-naționale. Cu acestea ședințele congresului național bisericesc, care s'a declarat a fi în permanență, le declară ajurnate.

La cuvintele înaltului prezidiu în numele deputaților congresuali răspunde deputatul Emanuel Ungureanu, spunând că congresul național-bisericesc prin importanța problemelor rezolvate în sesiunea actuală se ridică la însemnătatea istoriei congresului din 1868. Dacă chestiunile dela ordinea zilei au fost rezolvite în duhul înțelegerii și al păcii și al dragostei dintre frați, meritul principal revine I. P. S. Sale părintelui mitropolit pe care prevedința divină l'a trimis în fruntea bisericii noastre și căruia îi dorește mulți ani și deplină sănătate în vigoare spre binele bisericii și al patriei sale iubite.

Cu acestea în aclamațiuni de Să trăiască la adresa I. P. S. Sale — ședințele congresului din sesiunea actuală s'au terminat la ora 2 p. m.

Sesiunea Sfântului Sinod

Sfântul Sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, convocat cu decret regal, s'a întrunit în sesiune extraordinară de toamnă în ziua de Joi, 10 Noembrie 1921, în București.

La ora 10 demineata s'a oficiat serviciul divin de arhierul Platon Giossu, vicarul mitropoliei, cu mare asistență.

După terminarea serviciului divin, s'a deschis sesiunea sinodului în palatul din strada Antim.

Di Octavian Goga, ministrul cultelor, a citit mesagiul de deschidere, după care Mitropolitul primat Miron Cristea a ținut o cuvântare de deschidere în care a arătat lucrările mai importante ce vor veni în desbaterile sinodului, accentuând necesitatea unificării bisericești.

Aceste lucrări premergătoare vor fi întărite de constituanta bisericească, ce se va începe după terminarea lucrărilor sinodului.

Di O. Goga, ministrul cultelor, a arătat marea importanță a unificării bisericești.

Vorbește apoi despre convocarea celui de al 8-lea Sinod ecumenic, care ar urma să se țină la București.

